

Tanítási tervezet

Az óra időpontja: 2019.03.08.

Iskola, osztály: 6.a

Iskola neve és címe: Vörösmarty Mihály Ének-zenei Nyelvi Általános Iskola és Gimnázium; 1181 Budapest, Vörösmarty Mihály u. 64.

Tanít: **Somogyi Nikolett**

Témakör megnevezése: Hazánk nagytájai

Tanítási egység (téma) címe: **A Dunántúli-középhegység természetföldrajza**

Az óra (jellemző) típusa: Új ismereteket szerző és feldolgozó óra

1. Tantervi követelmények

1.1. A tanítási óra oktatási céljai:

A Dunántúli-középhegység természeti adottságainak, tájainak megismerése. A nagytáj részeinek elhelyezése a térképen. A nagytáj részeinek csoportosítása keletkezés alapján és kőzetalkotók alapján. A röghegységekről tanultak felelevenítése és konkrét tájhoz kapcsolása. A mészkő keletkezése és a karsztformák átisméltése, illetve a mészkőről korábban tanultak konkrét tájhoz társítása. Cél, hogy megalapozzuk azt, hogy felismerjék a kapcsolatot a nagytáj természeti adottságai és a

mezőgazdasági, illetve ipari jellemzői között. (A nagytáj mezőgazdasági és ipari jellemzői a következő óra témája.)

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

Az atlasz használatának fejlesztése. A korábban tanultak előhívása és konkrét tájhoz társítása. Az ok-okozati kapcsolatok felismerése, az összefüggések meglátása-megláttatása. A másokkal való együttműködés, a közös munka fejlesztése. A kommunikációs kompetencia fejlesztése. A korábban tanultak és ábra által nyújtott információk összekapcsolása.

1.3. A tanítási óra nevelési céljai:

Az együttműködés gyakorlása, a közös munkában való hatékony részvétel. Hazánk természetének közelebbi megismerésének megalapozása és támogatása. Más emberek tisztelete és meghallgatása. Az atlasz használata, mint offline eszköz.

1.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

- új fogalmak: gránit

- megerősítendő fogalmak: kontúrtérkép, röghegység, rög, árok, sasbérc, fennsík, mészkő, karsztformák

b. Folyamatok:

- új folyamatok: röghegységek mai képének kialakulása

- megerősítendő folyamatok: vetődés, mészkő keletkezése, a Föld képe folyamatosan változik

c. Összefüggések:

- új összefüggések: a mészkő kőzetminősége miatt gazdag felszín alatti vízhálózat alakul ki

- megerősítendő összefüggések: a tengerszintfeletti magasság és a csapadékmennyiség közötti összefüggés; az éghajlat, talajadottságok és a mezőgazdasági lehetőségek közötti kapcsolat; a természeti adottságok meghatározzák, befolyásolják a mezőgazdaságot és az ipart

d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek:

A nagytájat határoló más nagytájak, folyók, a nagytáj részeinek megkeresése az atlaszban és kontúrtérképen való elhelyezése. A nagytáj legmagasabb pontjának megkeresése térképen és a Dunántúl legmagasabb pontjával történő összehasonlítása. A különböző karsztformák megfigyelése.

e. Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek:

Természettudományos kompetencia, anyanyelvi kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia, digitális kompetencia fejlesztése.

f. Főbb tanulói tevékenységek:

Feladatmegoldás, atlaszhasználat, páros munka, figyelem.

2. Szemléltető és munkaeszközök

PowerPoint prezentáció, projektor, számítógép, interaktív tábla, tankönyv, munkafüzet, atlasz, tábla, filctoll, füzet, toll

3. Felhasznált irodalom

Csákány Antalné - Dombovári László - Hartdégenné Rieder Éva: Természetismeret tankönyv a 6. osztály számára. Eszterházy Károly Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Debrecen, 2017

Csákány Antalné - Dombovári László - Hartdégenné Rieder Éva: Természetismeret munkafüzet a 6. osztály számára.

Eszterházy Károly Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Debrecen, 2017

Első atlaszom, Cartographia Kft., Budapest, 2000.

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
0-1	Jelentés, óra eleji szervezés	az óra előkészítése	-	-	-
1-5	Topográfiai ismeretek előhívása - kontúrtérképen megjelölt tájak, folyók, települések megnevezése - füzetbe írják, hogy az adott szám mely topográfiai elemet jelöli - ellenőrzés, javítás - hibátlan megoldásért jó pont kapható	ráhangolódás, ismétlés, gyakorlás ellenőrzés	feladatmegoldás, megbeszélés	egyéni munka; írásbeli, szóbeli	IKT-tábla, laptop, projektor, füzet, ceruza, toll
5-10	Házi feladat megbeszélése <u>Mf: 115/3,4</u> - Dunántúli-domb- és hegyvidék éghajlati adottságai és mezőgazdasága	házi feladat ellenőrzése, ismétlés	megbeszélés	szóbeli	munkafüzet, toll
10-41 (10-15)	Új anyag feldogozása <u>I. A Dunántúli-középhegység lehatárolása</u> <u>Mf: 116/1.</u> <i>Mely nagytájak határolják a Dunántúli-középhegységet?</i> - atlasz segítségével - kontúrtérképen elhelyezni	atlaszhasználat gyakorlása, ismeretbővítés	megbeszélés, szemléltetés	szóbeli	atlasz, munkafüzet, ceruza, falitérkép

(15-21)	- falitérképen is szemléltetve <i>Milyen irányú a középhegység fekvése?</i> <i>Melyik két folyó határolja a középhegységet?</i> II. Keletkezés alapján történő csoportosítás és a röghegységek mai képe <u>Röghegységek:</u> <i>Hogyan alakulnak ki a röghegységek? Milyen formák jutnak eszünkbe ehhez kapcsolódóan?</i> A röghegységek mai képének bemutatása, jellemzése Árkok megnevezése atlasz segítségével: <i>Hogy nevezzük azt az árkot, amely a Bakony és a Vértes között helyezkedik el?</i> <i>Hogy nevezzük azt az árkot, amelyek a Vértes és a Gerecse között helyezkedik el?</i>	előismeretek felidézése, rögzítése	megbeszélés, szemléltetés	szóbeli	IKT-tábla, ábra, képek
(21-31)	III. A Dunántúli-középhegység részei, tájai <u>Mf: 116/2.</u> Közettípusok kontúrtérképen történő jelölésének átisméltése	atlaszhasználat fejlesztése, az elméleti tudás és a térképek összekapcsolása	megbeszélés, szemléltetés	szóbeli	atlasz, falitérkép
		rögzítés, atlaszhasználat	megbeszélés	szóbeli írásbeli	munkafüzet, atlasz, falitérkép,

(31-36)	és bővítése (mészke, kristályos kőzetek) A középhegység tájainak és a fő kőzetalkotók megnevezése - atlasz segítségével - páros munka - 4 perc A feladat közös megbeszélése, ellenőrzése IV. A Dunántúli-középhegység legmagasabb pontja Mf: 116/3. A Bakony és a Dunazug-hegység legmagasabb pontjai - atlasz használatával - páros munka - 2 perc Feladat ellenőrzése <i>Mi a Dunántúl legmagasabb pontja?</i>	fejlesztése, együttműködési képesség fejlesztése, ismeretbővítés, jelkulcsértelmezés gyakorlása, ellenőrzés	feladatmegoldás ellenőrzés	páros munka	ceruza
(36-41)	V. A mészkőhegységek keletkezésének és formakincseinek átisméltése <i>Hogyan keletkeztek a mészkőhegységek?</i> Tk: 228.o. ábra - kérdések alapján ábraértelmezés és a korábban tanultak	az atlaszhasználat gyakorlása, együttműködés fejlesztése, ismeretbővítés, rendszerben történő gondolkodás fejlesztése	feladatmegoldás ellenőrzés tanulói magyarázat	páros munka írásbeli, szóbeli szóbeli	munkafüzet, atlasz, ceruza, falitérkép tankönyv

	felelevenítése - fogalmak megbeszélése	kommunikáció fejlesztése, ábraértelmezés fejlesztése, korábban tanultak előhívása			
41-44	Óra végi összefoglalás <u>Igaz/Hamis játék</u>	összefoglalás, rögzítés	ismétlés, játék	szóbeli	-
44-45	Házi feladat: Mf: 117/4,5 Órai munka értékelése	házi feladat kijelölése értékelés	-	-	munkafüzet